7/1253 2023

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Ankara

Sayı : B.15.0.APK.0.23-300 - 356

22 ŞUBAT 2000

Konu : Yazılı Soru Önergesi

03360

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: T.B.M.M Başkanlığı Genel Sekreterliğinin 25.01.2000 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1253- 3716/9021 sayılı yazısı.

Konya Milletvekili Sayın Veysel CANDAN'ın tarafıma tevcih ettiği, 7/1253-3716 esas no'lu yazılı soru önergesine ilişkin bilgiler hazırlanarak ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

M.Cumhur ERSÜMER
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

EKLER
EK- Önerge Cevabı (5 sayfa)

DAĞITIM
Gereği :
T.B.M.M.Bşk.

Bilgi :
Başbakanlık
Devlet Bakanlığı
(Sayın H. Hüsamettin ÖZKAN)

7/1253 203

KONYA MİLLETVEKİLİ SAYIN VEYSEL CANDAN'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI
(7/1253-3716)

Soru 1 :

Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun ivedi kaydıyla hazırladığı raporda TEDAŞ dağıtım ihaleleri için bir takım taleplerde bulunmaktadır.

Bu sebeple;

Yapılan ilaveler ile şirketler lehine değiştirilen makul temettü uygulamasında; enerji dağıtım faaliyetleri ile ilgili bulunan ve gelir tablosunun olağan ve olağandışı faaliyetler bölümünde gösterilen gelirler de değerlendirme kapsamına alınacak mı?

Cevap 1 :

Görevli Şirketler teklif ettikleri ve taahhütleri olan "G" değerini (ekli tabloda tanımlanmaktadır) tarife yoluyla geri alacak olup, net makul temettü dahil olmak üzere faaliyetleri sonucu doğacak her türlü kar ve zarardan kendileri sorumlu olacaklardır.

Soru 2 :

Görevli şirketlerce TEDAŞ adına yapılacak yatırımların finansmanı, ihale usulü, kredi şartları, işletme ve yatırım harcaması ayrımı nasıl yapılacak, kesin yatırım harcamaları nasıl tespit edilecek ve yatırımlar nasıl denetlenecek?

Cevap 2 :

Tesis yatırımlarının yapılmasının usul ve esasları ile ilgili getirilen herhangi bir yeni uygulama sözkonusu değildir. Yeni tesis yatırımlarının maliyetleri TEDAŞ tarafından da nihai tüketici satış fiyatlarına yansıtılmaktadır. Yapılan uygulamalarda getirilen tek yenilik mevcut dağıtım tesislerinin rehabilitisyonu amacıyla yapılacak işletme yatırımlarının görevi devralacak olan özel şirketlerce finanse edilmesidir. Bazı bölgelerde enerji tüketim talebinin hızlı artması sonucu büyük tesis yatırımları yapılması ihtiyacının ortaya çıkması ve bu yatırımların tarifeleri olumsuz etkileyebilecek olması halinde, bu olumsuzluk ya Elektrik Enerjisi Fonu'ndan şirketlerin alacakları krediler ile ya da İmtiyaz sözleşmesinin 11 nci maddesinin 5 inci paragrafında düzenlendiği şekilde yılı içerisinde tarifeye yansıtılamayan yeni tesis yatırım giderlerinin özel şirketlerce kredi kullanılarak finanse edilmesi dolayısı ile bu bedellerin yıllara yayılması suretiyle giderilmiş olacaktır.

Yeterli yeni tesis yatırım ödeneklerinin verilememesi halinde dahi özel şirketlerce enerji kayıp kaçak oranlarının revize edilmesini talep etmeleri mümkün olmayacaktır. Fizibilitesi uygun görülen tüm firmalardan Bakanlığımca bu konuda taahhütname alınmıştır.

İmtiyaz Sözleşmesi'nin 8 inci maddesine göre Yatırım Programı'nın düzenlenmesinde ve uygulanmasında izlenecek usul ve esaslar ile denetlemeye ilişkin

hususlarda Bakanlığım yetkili olacaktır. Bu hususlar ve hangi harcamaların yeni yatırım sayılacağı Sözleşmenin 8 ve 10 uncu maddelerinde açık bir şekilde yer almaktadır.

Soru 3 :

TEDAŞ'ın görevli şirket işlemleri üzerindeki denetim yetkisi neden detaylı, açık ve anlaşılır bir şekilde düzenlenmedi?

Cevap 3 :

Denetimle ilgili olarak İmtiyaz sözleşmesi'nin 26 ncı maddesine ilişkin uygulama esasları, yapılması düşünülen yasal değişiklikler sonrası Bakanlığımca ayrıntılı ve açık bir şekilde belirlenecektir.

Soru 4 :

İşletme hakkı devir bedeli ile ilgili olarak, ileride istenmeyen neticelerin doğmaması için neden Maliye Bakanlığının görüşü alınmadı?

Cevap 4 :

İşletme Hakkı Devir Bedeli ile ilgili olarak Bakanlığımla Maliye Bakanlığı arasında görüşmeler yapılmış , Maliye Bakanlığı'ndan uygulamaya ilişkin Mukteza talep edilmiştir. Maliye Bakanlığı'nın konu ile ilgili vereceği Mukteza doğrultusunda gerekiyorsa yasada yeni düzenlemeler yapılacaktır.

Soru 5 :

Taahhüt edilen yıllık temettü tutarı için dolar eskalasyonu uygulanamayacağı öngörülmüşken, neden temettü tutarına eskalasyon uygulaması getirilmiştir?

Cevap 5 :

Şartnamede ;

- Teklif fiyatının cent/kWh olduğu,
- Teklif fiyatının her yıl Temmuz ayında TL/kWh'e çevrileceği ve 1 yıl geçerli olacağı,
- Teklif fiyatlarının her yılın Ocak ayında eskale edileceği,
- Makul temettünün eskale edilmeyeceği,

belirtildiği halde, İmtiyaz Sözleşmesinde;

- Giderler ve makul temettünün her yıl için yılık bazda taahhüt edildiği,
- Enerji birim fiyatının her yıl enerji miktarına göre bulunacağı ,
- Cent/kWh birim fiyatının her ay Türk Lirasına çevrilmesinin benimsendiği,
- Hem giderler hem de makul temettü için eskalasyon uygulamasının getirildiği görülmektedir.

Başlangıçta firmalardan şartname ile cent/kWh bazında (yıllık) teklif vermeleri istenmiş, ancak firmaların değerlendirmede öne çıkmak amacıyla çok yüksek oranda enerji talep artışı kullanmaları halinde; yapılacak değerlendirmenin her görev bölgesi için yıllık enerji artış trendinin sağlıklı olmaması, 30 yıllık süreçte enerji artış oranının ne olacağının bilinememesi sebebiyle sağlıklı bir şekilde yapılmasının mümkün olmadığı görülmüştür.

Bunun üzerine şartnamenin ayrılmaz bir parçası olan bir adendumla (26-27/03/1997 tarihli) fizibilite hazırlama şartnamesi alan tüm firmalara önceden duyurulmak süretiyle değişiklik yapılmıştır.

Şartnamede yapılan bu değişiklikle;

-Teklif sahiplerinin 30 yıllık görev süresi boyunca yıllık bazda A_1, A_2,B_1,B_2,B_3 ve C değerlerinin (ekli tablo) toplam tutarını ABD Doları olarak teklif etmeleri ve bunların taahhüt olacağı ve 30 yıl süresince değişmeyeceği,
-Teklif sahiplerinin taahhüt sayılan G değeri, kayıp-kaçak oranları ile her görev bölgesi için Bakanlığımca verilen ve 30 yıl boyunca değişmeyen enerji artış oranını kullanmak suretiyle Değerlendirmeye ilişkin teklif formunu düzenlemeleri ve bunun sadece değerlendirmede kullanılacağı,
-Teklif sahiplerinin, öngördükleri enerji artış oranları, taahhüt olan A_1,A_2,B_1,B_2,B_3 ve C değerleri ile kayıp-kaçak oranlarını kullanarak tablo 2' yi oluşturmaları, her yıl sonunda gerçekleşen enerji miktarına göre bu işlemlerin her yıl tekrarlanacağı,

esasları getirilmiştir.

Yılık bazda teklif edilen ve taahhüt olan G değerlerinin her görev bölgesinde enerji artış oranının değişmesi karşısında yıl içerisinde TEDAŞ veya Şirket aleyhine değişiklik göstereceği bunun 1 yıl süresince aynı kalmasının sakınca teşkil edeceği gözönüne alınarak cent/kWh değerlerinin her ay TL'ye çevrilmesinin daha uygun olacağı görülmüş ve şartnameye aykırı olmayan bir düzenlemeye gidilmiştir.

Ayrıca, şartnamenin 11 nci sayfasında 2-7) 4-c bendinde " Tablo-1'de (E)'yi oluşturan makul temettü (Tablo-2'deki (c) değeri) için kur belirlemesi ve ABD Dolar eskalasyonu 4-a'daki şekilde olacaktır." denilmekte olup, Şirketlerin teklif ettiği makul temettünün eskalasyonu şartnameye uygun bir biçimde İmtiyaz Sözleşmesinde yer almıştır.

Soru 6 :

Doğabilecek sorunların sürüncemede bırakılmadan süratli ve etkili bir şekilde çözülebilmesi için "Elektrik Enerjisi Üst Kurulu " oluşturmayı düşünüyormusunuz?

Cevap 6 :

Konuyla ilgili olarak Bakanlığımca çalışmalar sürdürülmektedir.

TABLO-1

GÖREV BÖLGESİ NO:

KAPSADIĞI İLLER:

TARİFE OLUŞUM TABLOSU

TARİFE FORMÜL GRUBU	TARİFE FORMÜLÜNDEKİ ÖZELLİĞİ
A	ENERJİ ALIS FİYATI
B	GERCEKLESEN YATIRIMLARIN GERİ DÖNÜSÜ
C	FONLAR + PAYLAR
D	a- GİDERLER TOPLAMI 1- BAKIM, ONARIM,İŞLETME MALZEMESİ VE İDAME GİDERLERİ 2- İŞÇİLİK GİDERLERİ (SSK, EM.SAND. VE MUHTASAR DAHİL) 3- DIŞARDAN SAĞ.FAY.VE HİZ.GİDERLERİ 4- İŞLETME AMORTİSMANLARI 5- SİGORTA BEDELİ 6- ÇEŞİTLİ GİDERLER a) Denetçi Şirketlere Ödenecek Bedeller b) Vergi, Resim, Harç v.s. c) Diğer Giderler b- İŞLETME HAKKI DEVİR BEDELİ
E	MAKÜL TEMETTÜ
F	..... NO.LU GÖREV BÖLGESİNDE ABONELERE UYGULANANORTALAMA SATIS FİYATI (G.B.O.S.F.)

NOT: Tablo 1'deki tanımların, Tablo 2'deki karşılıkları;

TABLO 1	TABLO 2
Da-1	A2
Da-(2,3,4,5,6)	A1
Db	B= (B1+B2+B3)
E	C

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
A (A1+A2)																														
A1 (Cent/kWh)																														
A2 (Cent/kWh)																														
B (B1+B2+B3)																														
B1 (Cent/kWh)																														
B2 (Cent/kWh)																														
B3 (Cent/kWh)																														
C (Cent/kWh)																														
D (A+B+C)																														
S (kWh)																														
G (Dolar)																														

AÇIKLAMALAR:

A- TOPLAM GİDERLER:

1- İşletme Giderleri (Tablo-1 de D.a-2,3,4,5,6)
2- Bakım, Onarım, İşl.Malzemesi ve İdame Giderleri (Tablo-1 de- D.a- 1)

B-İŞLETME HAKKI DEVİR BEDELİ: (Tablo 1 de D.b)
1- Kredi Anapara Geri Ödemeleri
2- Kredi Faiz Ödemeleri
3- Özkaynak İltası

C- MAKÜL TEMETTÜ:
Özkaynak Gelirisi

D- Satılacak her 1 kWh enerjinin dağıtım hizmetleri için Şirkelçe teklif edilecek fiyatı (Cent/kWh)
A+B+C = D

S- Satılacak Toplam Yıllık Enerji (kWh)

G- Beklenen Toplam Yıllık Gelir (Dolar)

G =DxS
D= G/S

Not :2 Ocak 1997 tarihindeki Merkez Bankası efektif satış kuruna göre teklif edilecek Cent Değerleri, ABD Doları olup, (A) da yer alanlar ABD Yıllık Toptan Eşya Fiyat artışına göre oskale edilecektir.